

Sygn. akt VIII K 34/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 marca 2017 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie w VIII Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący: SSO Janusz Zalewski

Ławnicy: Urszula Gradowska, Teresa Król

Protokolant: sekr. sąd. Dariusz Markowski,

w obecności Prokuratora Krzysztofa Szarkowskiego

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 28/03/2017 r.

sprawy:

M. G.

syna J. i E. z domu G.,

urodzonego (...) w Ł.,

oskarżonego o to, że:

I w dniu 6 października 2016 r. w P., posługując się nożem, którego ostrze przystawił J. L. (1) do klatki piersiowej, groził ww. natychmiastowym użyciem przemocy poprzez użycie noża, a także stosując przemoc poprzez przytrzymanie pokrzywdzonego za ramię, zabrał w celu przywłaszczenia mienie w postaci portfela zawierającego legitymację szkolną ww., kartę miejską (...), kartę bankomatową nr (...) oraz telefon komórkowy marki S. (...) neo nr (...), a następnie posługując się ww. opisaną kartą płatniczą dokonał zakupów, za które zapłacił łącznie 87,50 zł, obciążając tym samym konto bankowe należące do ww. pokrzywdzonego, gdzie łączna suma strat wynosiła 807,50 zł na szkodę J. L., przy czym czynu tego dopuścił się będąc uprzednio skazanym w warunkach określonych w art. 64 § 1 k.k. i w ciągu 5 lat po odbyciu co najmniej 1 roku kary pozbawienia wolności, orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego dla Łodzi Śródmieścia w Łodzi sygn. VI K 950/13 z dnia 13 września 2013 r. za czyn z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.; **tj. o przestępstwo z art. 280 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k.**

II w dniu 6 października 2016 r. w W., posługując się nożem, grożąc natychmiastowym jego użyciem K. D., usiłował dokonać zaboru w celu przywłaszczenia pieniędzy ze sklepu spożywczego, czym działał na szkodę D. D., przy czym czynu tego dopuścił się będąc uprzednio skazanym w warunkach określonych w art. 64 § 1 k.k. i w ciągu 5 lat po odbyciu co najmniej 1 roku kary pozbawienia wolności, orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego dla Łodzi Śródmieścia w Łodzi sygn. VI K 950/13 z dnia 13 września 2013 r. za czyn z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.; **tj. o czyn z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 280 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k.**

orzeka:

I. oskarżonego **M. G.** uznaje za winnego czynów zarzucanych mu aktem oskarżenia, z tym ustaleniem, iż zostały one popełnione w krótkich odstępach czasu, z wykorzystaniem takiej samej sposobności, to jest popełnienia przestępstw z art. 280 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. i art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 280 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. w zw. z

art. 91§1 k.k. i za to na podstawie art. 280 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. wymierza mu karę 5 (pięciu) lat pozbawienia wolności;

II. na podstawie art. 46 § 1 k.k. zobowiązuje oskarżonego do naprawienia w całości szkody wyrządzonej przestępstwem opisanym w pkt. I zarzutów poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonego J. L. (1) kwoty 807,50 zł (ośmiolet siedmiu złotych pięćdziesięciu groszy);

III. na podstawie art. 44 § 2 k.k. orzeka przepadek dowodu rzeczowego szczegółowo opisanego w Wykazie dowodów rzeczowych pod poz. 1 k. 195 akt niniejszej sprawy;

IV. na podstawie art. 63 §1 k.k. na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności zalicza oskarżonemu okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie od dnia 6 października 2016r. godz. 21.45 do dnia 28 marca 2017 roku;

V. na podstawie art. 618 § 1 pkt 11 k.p.k. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. A. K. kwotę 900 (dziewięciuset) złotych powiększoną o stawkę podatku VAT tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu;

VI. na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwalnia oskarżonego w całości od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych.

Urszula Gradowska SSO Janusz Zalewski Teresa Król

UZASADNIENIE

Na podstawie całokształtu zgromadzonego materiału dowodowego ujawnionego w toku rozprawy głównej, Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

M. G. na stałe mieszka w Ł.. W dniu 6 października 2016 r. przyjechał do P. w odwiedziny do kolegi P. R. zamieszkałego przy ulicy (...).

O godzinie 20:05 M. G. wszedł do sklepu (...) mieszczącego się w W. przy ulicy (...). Skierował się do kasy i zadał pytanie ekspedientce K. D. o artykuły spożywcze. W odpowiedzi K. D. wskazała mu regał z pieczywem, z którego ten wziął z półki jedną bułkę i udał się do kasy. Zapłacił za kajzerkę 32 grosze. Z uwagi na fakt, że było to o 8 groszy za mało odszedł na bok i zaczął przeszukiwać kieszenie spodni i kurtki. W tym czasie K. D. obsługiwała dwóch pozostałych klientów, którzy również robili zakupy. Po wyjściu ze sklepu drugiego z klientów, M. G. podszedł z powrotem do lady, wyjął nóż, który pokazał ekspedientce i zażądał od K. D. wydania pieniędzy. Kasjerka odsunęła się od lady i przesuwając się wzdłuż półek, kierowała się dynamicznie w stronę wyjścia. Na koniec przeskoczyła zamrażarkę od lodów i uciekła ze sklepu krzycząc, że w sklepie jest złodziej. K. D. skierowała się na znajdujący się nieopodal przystanek i prosiła oczekujących na autobus o zawiadomienie Policji. Ostatecznie sama zadzwoniła na Policję. W tym samym czasie, tuż po ucieczce K. D., sklep opuścił M. G., który nic nie zabrał ze sklepu.

Tego samego dnia, około godziny 20:15 w P. przy ulicy (...) podszedł do wracającego od kolegi małoletniego J. L. (1). M. G. idąc przodem przed J. L. (1) zapytał go czy ma zapalniczkę. Po uzyskaniu negatywnej odpowiedzi, zapytał go czy mieszka w pobliskim domu. J. L. (1) odpowiedział wymijająco i poprosił by dał mu spokój. Następnie M. G. oznajmił małoletniemu, że jest kolegą jego taty, po czym zatrzymał się i chwycił J. L. (1) lewą ręką za lewe ramię, zaś w prawej ręce trzymał nóż o długości 21 cm i długości ostrza 9,5 cm z napisem F.. Przedmiotowy nóż M. G. przyłożył J. L. (1) do klatki piersiowej, po czym zażądał od niego wydania telefonu i portfela. Chłopiec przestraszył się i oddał napastnikowi swój portfel materiałowy z napisem (...) z zawartością legitymacji szkolnej, karty miejskiej (...), karty bankomatowej (...) o numerze (...) oraz telefon komórkowy marki S. (...) neo nr (...) wszystko o łącznej wartości 720 złotych. M. G. wziął wydane mu rzeczy i schował do kurtki. Napastnik nakazał J. L. (1) pobiec w przeciwną stronę, sam zaś pobiegł ulicą (...) w stronę ulicy (...) w P., po drodze wyrzucając zrabowany telefon. Małoletni odszedł w kierunku ulicy (...). Po chwili zawrócił i udał się do domu, gdzie o przebiegu zajścia poinformował siostrę, a następnie zatelefonował do swojego ojca A. L., który powiadomił Policję.

Około godziny 20:30 patrol Policji przyjechał na ulicę (...) w P., do miejsca zamieszkania J. L. (1). Na policjantów czekał A. L. wraz z synem. J. L. (1) opisał sylwetkę sprawcy oraz przebieg zdarzenia policjantom i wspólnie z nimi i ojcem udali się na penetrację terenu.

W tym samym czasie, M. G. udał się do sklepu (...) w P. przy ulicy (...). W sklepie zrobił zakupy, kupił wódkę, papierosy, ciasto, za które zapłacił łącznie 87,50 zł. kartą płatniczą J. L. (1) przy pomocy funkcji zbliżeniowej. Za zakupy płacił 3 transakcjami na kwoty: 42,00 zł., 31,50 zł. i 14,00 zł.

Przejeżdżając ulicą (...) patrol policyjny przez szklane drzwi sklepu zauważył mężczyznę stojącego przy kasie, którego wygląd był zbliżony do rysopisu podanego przez J. L. (1).

Po wyjściu ze sklepu przez M. G., funkcjonariusze Policji wylegitymowali go oraz dokonali jego przeszukania. W toku przeszukania w lewym rękawie kurtki ujawniono rozkładany nóż, a w kieszeniach portfel i kartę płatniczą (...) należącą do J. L. (1).

Z uwagi na wyczuwalną woń alkoholu, w toku zatrzymania, M. G. został przebadany na zawartość alkoholu w wydychanym powietrzu. Wyniki badania wykazały, że w chwili zatrzymania miał podczas I badania – 0,53 mg/l, zaś podczas II – 0,48 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu.

M. G. nie przejawia choroby psychicznej ani upośledzenia umysłowego. W dacie czynu miał zachowaną zdolność rozpoznania znaczenia czynów i pokierowania swoim postępowaniem.

Wyrokiem z dnia 13 września 2013 r. Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi w sprawie VI K 950/13 skazał M. G. na karę 2 (dwóch) lat i 5 (pięciu) miesięcy pozbawienia wolności za popełnienie czynu z art. z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. Oskarżony odbywał karę od dnia 06 listopada 2013 r. do dnia 04 kwietnia 2016 r.

M. G. urodził się (...) w Ł.. Ma wykształcenie podstawowe, bez zawodu. Jest bezdzietnym kawalerem, nieposiadającym nikogo na utrzymaniu. Nie posiada majątku i nie osiąga żadnych dochodów. Był uprzednio karany sędownie (3 razy za przestępstwa z art. 278 § 1 k.k., 2 razy z art. 280 § 1 k.k., 1 raz za czyn z art. 286 § 1 k.k. i 1 raz za przestępstwo z art. 279 § 1 k.k.).

W toku rozprawy w dniu 28 marca 2017 r. oskarżony złożył wniosek o wydanie wyroku skazującego w trybie art. 387 § 1 k.p.k. wnosząc o wymierzenie mu kary 5 lat pozbawienia wolności za oba czyny, zobowiązanie do naprawienia wyrządzonej szkody poprzez zapłatę na rzecz J. L. (1) kwoty 807,50 zł., orzeczenie przepadku noża oraz nie obciążanie kosztami sądowymi z uwagi na trudną sytuację materialną. Oskarżony przeprosił pokrzywdzonych (k. 300v, t. II).

Wnioskowi nie sprzeciwili się prokurator, pokrzywdzona K. D. i przedstawiciel ustawowy małoletniego pokrzywdzonego - A. L..

Zaprezentowany powyżej stan faktyczny został ustalony w oparciu o: częściowo wyjaśnienia oskarżonego M. G. (k. 57-58, t. I; k. 140-141, t. I, k. 220-222, t. II), zeznania świadków: J. L. (1) (k. 2-3, t. I; k. 25-27, t. I; k. 28-30, t. I), K. L. (k. 17-18, t. I), A. L. (k. 19-20), B. W. (k. 110-111, t. I), K. D. (k. 80-81, t. I; k. 91-92, t. I; k. 99-100, t. I) dokumenty: protokół przeszukania osoby, jej odzieży i podręcznych przedmiotów (k. 6-8, t. I), protokół badania stanu nietrzeźwości (k. 13, t. I), protokół oględzin monitoringu (k. 177-187 i k. 188-193, t. I), protokoły okazania (k. 28-30 i k. 99-101, k. 135-136, t. I), protokół oględzin noża, portfela, karty bankomatowej (k. 34-39, t. I), protokół zatrzymania rzeczy wraz z paragonami (k. 40-42, t. I), odpisy wyroków (k. 115, k. 117-118, k. 123-124, k. 126, k. 128, k. 144, k. 145-147, k. 148, t. I), opinia sądowo-psychiatryczna (k. 209-213, t. II), karta karna (k. 215-216, t. II).

Oskarżony M. G. **przyznał się** do popełnienia zarzucanych mu czynów. W toku postępowania przygotowawczego złożył wyjaśnienia, które następnie potwierdził w postępowaniu jurysdykcyjnym.

Oдноśnie pierwszego czynu oskarżony wyjaśnił, że szedł sobie ulicą, podszedł do innego mężczyzny i poprosił go o zapalniczkę. Gdy mężczyzna odpowiedział, że nie pali, objął go po przyjacielsku i zapytał czy ma jakieś pieniądze, po czym wyjął nóż, który był zamknięty. Chłopak się przestraszył, cały się trząsał i oddał mu wszystko, co miał przy sobie. Oskarżony wskazał, że poszedł w swoją stronę, wyrzucając w pobliskie krzaki zabrany telefon. M. G. przyznał, że użył w sklepie karty płatniczej pokrzywdzonego. Odnośnie posiadanego noża, oskarżony podał, że „nóż miałem tak po prostu” i że, na co dzień nie nosi go przy sobie.

Oдноśnie drugiego z zarzucanych czynów M. G. wyjaśnił, że wszedł do sklepu, położył nóż na ladzie, a sprzedawczyni uciekła. Nie zdążył nawet nic powiedzieć do tej kobiety, nie żądał od niej pieniędzy i nie chciał, aby wydawała mu pieniądze. Nóż wyjął „tak po prostu”. Wskazał, że tego dnia był bardzo pijany i niespełna rozumu, a w sklepie nie zawsze wyciąga nóż. Podał, że po tym jak ekspedientka uciekła, on również wyszedł ze sklepu i uciekł.

Oceniając wyjaśnienia oskarżonego wskazać należy, że w znacznej mierze są one spójne z ustalonym w sprawie stanem faktycznym i w tym zakresie Sąd uznał je za wiarygodne. Oskarżony przyznał, że dokonał rozbojów oraz że dopuścił się ich przy użyciu noża. Rozbieżności dotyczą jedynie okoliczności związanych ze sposobem użycia niebezpiecznego narzędzia oraz żądaniem wydania pieniędzy.

Sąd nie dał wiary wyjaśnieniom oskarżonego w zakresie, w jakim podał on, że w trakcie napaści na małoletniego J. L. (1) pokazał mu tylko zamknięty nóż. J. L. (1) w dość szczegółowy i skrupulatny sposób opisał przebieg całego zdarzenia, w tym wygląd przyłożonego mu do klatki piersiowej ostrza niebezpiecznego narzędzia. Okoliczność tą potwierdził także świadek K. L., przybyły na miejsce zgłoszenia funkcjonariusz Policji, który przyjmował relację od małoletniego J. L. (1) bezpośrednio po zdarzeniu, a następnie dokonał zatrzymania oskarżonego i w toku przeszukania ujawnił użyty podczas rozboju nóż. M. G. potwierdził, że pokrzywdzony trząsał się ze strachu. W ocenie Sądu każde zdarzenie w wyniku, którego dochodzi do zagrożenia życia, wywołuje lęk i strach, tym bardziej, jeśli dotyka ono osoby małoletniej. J. L. (1) bardzo dokładnie podał, co, gdzie i kiedy zaszło, a także wskazał przedmiot, którym posłużył się oskarżony. Uaktywnione mechanizmy obronne oraz bezpośrednia relacja – w przeciągu 15 minut od zdarzenia – spowodowały, że świadek dokładnie opisał całe zdarzenie, zrelacjonował je „na świeżo” ze szczegółami.

Na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego nie sposób uznać również, że oskarżony w trakcie zdarzenia w sklepie (...) na (...) U. tylko położył nóż na ladzie i nie żądał od ekspedientki żadnych pieniędzy. Przebieg zdarzenia, jaki został zarejestrowany na kamerach monitoringu sklepowego oraz zeznania bezpośredniego świadka K. D. wskazują, że całe zajście, mimo że nie trwało zbyt długo, to w jego toku doszło do wymiany zdań pomiędzy oskarżonym a pokrzywdzoną. Ponadto, świadek K. D. opisała dokładnie wygląd noża „rękojeść noża była koloru czarnego, ostrze było delikatnie wygięte, było krótkie” (k. 93v) oraz przytoczyła żądanie – słowa, jakie skierował wobec niej oskarżony. W ocenie Sądu, jako nielogiczne należy uznać zachowanie oskarżonego, który czeka aż wszyscy klienci opuszczą sklep i wtedy podchodzi do lady by tylko położyć na niej nóż. Jako absurdalne ocenić należy również wyjaśnienia M. G., w których utrzymuje, że nie żądał pieniędzy. Po co więc oskarżony miałby czekać aż wszyscy klienci opuszczą sklep i dopiero wtedy podchodzić do pokrzywdzonej. Działanie oskarżonego było przemyślane, ukierunkowane na realizację celu, jakim było uzyskanie pieniędzy, dlatego też pokrzywdzona ratowała się ucieczką.

Za pełni wiarygodne Sąd uznał zeznania pokrzywdzonych J. L. (1) i K. D.. Sąd nie dopatrywał się w ich zeznaniach sprzeczności, elementów, które mogłyby dyskredytować ich moc dowodową. Były logiczne, wewnętrznie spójne, a także korespondowały z pozostałymi zgromadzonymi dowodami. Nadto korelowały z wyjaśnieniami samego oskarżonego, który nie kwestionował faktu posiadania noża. Świadkowie opisać przebieg zdarzeń w wyniku, których doszło do popełnienia przestępstw ich osobach. Ich relacje są wewnętrznie spójne, a emocjonalny stosunek wywołany zdarzeniem stanowi naturalną reakcją na zagrożenie spowodowane wywołaną przez oskarżonego groźbą użycia noża. Zdaniem Sądu trudno mówić, aby w sprawie zaistniały jakiegokolwiek okoliczności budzące wątpliwości, co do obiektywizmu relacjonowania przez świadków okoliczności sprawy.

K. D. rozpoznała M. G., jako sprawcę usiłowania rozboju w dniu 06 października 2016 r. Natomiast J. L. (1) rozpoznał, znalezione podczas zatrzymania przy oskarżonym, przedmioty będące jego własnością.

Sąd obdarzył przymiotem wiarygodności zeznania świadka A. L. – ojca pokrzywdzonego małoletniego J. L. (1). W ocenie Sądu świadek rzetelnie w złożonych zeznaniach przekazał swoją wiedzę na temat zdarzenia z dnia 6 października 2016 r. – w zakresie, w jakim posiadał o nich wiedzę z relacji syna, jak też w sposób skrupulatny opisał wysokość poniesionej szkody. Nadto okoliczności wskazywane przez świadka korespondowały z wyjaśnieniami samego oskarżonego oraz zeznaniami pokrzywdzonego J. L. (1). Świadek odniósł się również do stanu emocjonalnego syna – „Po głosie wywnioskowałem, że był zdenerwowany” – wywołanego zdarzeniem.

Za pełni wiarygodne Sąd uznał zeznania B. W.. Świadek w sposób rzetelny w złożonych zeznaniach przekazała swoją wiedzę na temat okoliczności, co do dokonanych przez oskarżonego zakupów, za które zapłacił uzyskaną podczas rozboju kartą płatniczą. Świadek opisała oskarżonego, wskazała produkty, jakie kupił oraz metodę płatności za nie - zbliżeniowo kartą w trzech transakcjach, których pojedyncza kwota nie przekraczała 50 zł. Świadek wskazała, że po dokonanych zatrzymaniu oskarżonego, na polecenie policjanta przekazała paragony potwierdzające zakupy, jakich dokonał płacąc kartą. Zeznania świadka korespondowały z treścią zeznań K. L.. Przedmioty oraz wartość transakcji zakupowych potwierdzają przekazane przez świadka paragony fiskalne.

W ocenie Sądu na wiarę zasługiwały również zeznania funkcjonariusza Policji podejmującego interwencję, to jest K. L.. Świadek ten rzetelnie i skrupulatnie opisał przebieg interwencji i podejmowane działania po ujęciu oskarżonego w dniu 06 października 2016 r., bezpośrednio po dokonaniu rozboju. Sąd dał wiarę zeznaniom tego świadka również, dlatego, iż pochodzą one od osoby bezstronnej, która działała w ramach wykonywania obowiązków służbowych, jako funkcjonariusz publiczny – a więc osoba obiektywna, w żaden sposób niezwiązana z oskarżonym i niemająca interesu w obciążaniu go.

Za w pełni wiarygodną Sąd uznał opinię biegłych psychiatrów odnoszącą się do stanu psychicznego M. G.. Biegli analizowali dane zgromadzone w aktach sprawy oraz przeprowadzili osobiste badanie oskarżonego. W sposób kategoryczny stwierdzili, że M. G. nie przejawia objawów choroby psychicznej ani upośledzenia umysłowego. Biegli rozpoznali u niego nieprawidłową dyssocjalną osobowość oraz zespół uzależnienia od alkoholu. Ten stan psychiczny w czasie czynów nie zniósł ani nie ograniczał zdolności rozpoznania znaczenia czynu, jak i zdolności pokierowania swoim postępowaniem. M. G. może brać udział w postępowaniu karnym, jak również prowadzić obronę w sposób samodzielny i rozsądny. Wnioski biegłych są rzeczowe i właściwie wytłumaczone. Opinia ta jest spójna, jasna i pełna, wskazuje na dużą wiedzę i doświadczenie zawodowe biegłych.

Pozostałe dowody w postaci dokumentów zgromadzonych w toku niniejszego postępowania i zaliczonych w poczet materiału dowodowego Sąd Okręgowy także uznał za wiarygodne, sporządzone zgodnie z obowiązującymi procedurami, nie zawierające sprzeczności.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Orzekając na podstawie całokształtu materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, kierując się wskazaniem wiedzy, zasadami logiki i doświadczenia życiowego, Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że wina oskarżonego M. G., jak też fakt popełnienia przez niego przypisanych mu czynów zostały udowodnione.

Zgromadzony materiał dowodowy dostarczył podstaw do uznania, że doszło do popełnienia ze strony M. G. przypisanych mu aktem oskarżenia przestępstw.

Sąd analizując zachowanie oskarżonego doszedł do przekonania, że stanowi ono realizację znamion czynów karalnych stypizowanych w art. 280 § 2 k.k. oraz art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 280 § 2 k.k., oba popełnione w warunkach art. 64 § 2 k.k.

Zachowanie się sprawcy przestępstwa określonego w art. 280 § 1 k.k. jest ściśle przez ten przepis określone i polega na zaborze rzeczy w celu przywłaszczenia dokonany przy użyciu wymienionych w tym przepisie szczególnych sposobów zachowania skierowanych na osobę, służących do zawładnięcia rzeczą, i polegających na: użyciu przemocy wobec

osoby lub użyciu groźby natychmiastowego użycia przemocy albo doprowadzeniu człowieka do stanu nieprzytomności lub bezbronności.

Podjęcie którejkolwiek z tych czynności jest środkiem do celu, jakim jest zabór w celu przywłaszczenia rzeczy ruchomej. Groźba natychmiastowego użycia przemocy to niewątpliwie wyrażona przez sprawcę zapowiedź użycia siły fizycznej, możliwej do zrealizowania praktycznie "od razu", gdzie ofiara nie będzie miała możliwości uniknięcia zastosowania wobec niej przemocy. Celem groźby jest wpłynięcie na psychikę ofiary i złamanie w ten sposób woli jej oporu, co w konsekwencji ma stworzyć warunki do dokonania zaboru. Groźba natychmiastowego użycia przemocy nie musi być wyrażona werbalnie, ale może także wynikać z faktycznego zachowania sprawcy (por. J. Satko, Głosa do wyroku Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 20.10.1992 r., II AKR 98/92, s. 101-102).

Zachowanie oskarżonego wyczerpało znamiona przestępstwa kwalifikowanego rozboju opisanego w § 2 art. 280 k.k. W tym miejscu należy zaznaczyć, że dla przypisania odpowiedzialności karnej z art. 280 § 2 k.k. niezbędne jest wykazanie oprócz znamion określonych w art. 280 § 1 k.k. - faktu posłużenia się bronią palną, nożem lub innym podobnie niebezpiecznym przedmiotem lub środkiem obezwładniającym albo działaniem w inny sposób bezpośrednio zagrażający życiu lub wspólnie z inną osobą, która posługuje się taką bronią, przedmiotem, środkiem lub sposobem.

Nóż, którym posługiwał się M. G. podczas zdarzeń, będących przedmiotem niniejszego postępowania, był niebezpiecznym przedmiotem w rozumieniu art. 280 § 2 kk, zgodnie z utrwalonym orzecznictwem (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 08 grudnia 2009 r., sygn. akt II AKa 216/09, KZS 2010/4/26), które Sąd orzekający w pełni podziela.

W doktrynie podkreśla się, że wystarczającym jest, że niebezpieczny przedmiot zostanie, co najmniej okazany na początku rozboju lub w jego trakcie (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 kwietnia 1973 r., III KR 32/73, OSNKW 1973, Nr 11, poz. 143; wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 30 marca 1995 r., II AKR 59/95, Prok. i Pr. 1996, Nr 1, poz. 14). Co więcej „posługiwaniem się” może być zarówno użycie, jak i straszenie przedmiotem tj. zademonstrowanie gotowości użycia broni, noża lub innego niebezpiecznego przedmiotu w celu pokonania oporu pokrzywdzonego (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 25 czerwca 2015 r., II AKa 45/15; wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 29 stycznia 2015 r., II AKa 481/14).

Jak wynika z utrwalonego w tym zakresie orzecznictwa już samo zademonstrowanie noża, nawet bez jego użycia, wypełnia czynność czasownikową posługiwania się tym narzędziem. Użyte, bowiem w art. 280 § 2 kk sformułowanie „posługuje się” należy interpretować szerzej niż występujące np. w art. 159 kk określenie „używa”. Używaniem jest faktyczne zastosowanie przedmiotu (np. zadanie nim ciosu), natomiast „posługiwaniem się” może być zarówno użycie, jak i straszenie przedmiotem (zademonstrowanie gotowości użycia broni, noża lub innego niebezpiecznego przedmiotu w celu pokonania oporu pokrzywdzonego (por. też wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 13 sierpnia 2013 r., sygn. II AKa 219/13, wyroku Sądu Apelacyjnego we Katowicach z dnia 20 marca 2014 r., sygn. II AKa 58/14). Nie może, zatem budzić wątpliwości zasadność przyjętej kwalifikacji prawnej czynów M. G..

Nie ma natomiast znaczenia - z perspektywy art. 280 § 2 k.k. - czy w czasie czynu sprawca jest zdecydowany na użycie niebezpiecznego przedmiotu; decydujące jest istnienie samej możliwości jego użycia (vide: wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 29 września 2011 r., II AKa 352/11, OSAK 2011, Nr 4, poz. 11).

W niniejszej sprawie M. G. w chwili zdarzeń z dnia 6 października 2016 r. miał przy sobie nóż, trzymał go w ręku w taki sposób, że zarówno J. L. (1), jak i K. D. wyraźnie go widzieli, co wzbudziło w nich uzasadnioną obawę, że sprawca może go użyć. J. L. (1) był sparaliżowany strachem, wołał nie podejmować żadnych działań obronnych, ponieważ nie wiedział, do czego jest zdolny oskarżony, wykonał jego polecenie i oddał portfel oraz telefon. Natomiast K. D., działając również pod wpływem strachu, nawiązała jedynie krótki dialog ze sprawcą, po czym uciekła ze sklepu i uniemożliwiła oskarżonemu skuteczne dokonanie zaboru.

Przemoc w rozumieniu art. 280 § 1 k.k. oznacza siłę przeważającą czyjąś siłę, fizyczną przewagę wykorzystywaną do czynów bezprawnych dokonywanych na kimś, narzucenie bezprawnie władzy, czyny bezprawne, dokonane z

użyciem fizycznego przymusu, gwałt. Użycie przemocy to zastosowanie siły, fizycznej przewagi, przejawiającej się w wykorzystaniu przymusu. Użycie przemocy charakteryzuje się dwoma elementami. Po pierwsze, winno mieć jednoznacznie określony cel, którym jest przełamanie woli oporu osoby dysponującej rzeczą. Po drugie, użycie przemocy wyrażać się winno, co najmniej w naruszeniu nietykalności cielesnej osoby. Nie jest także konieczne, aby działanie sprawcy natrafiało na opór pokrzywdzonego lub innej osoby. Należy uznać, że spełnia znamiona rozboju zachowanie sprawcy polegające na przytrzymaniu pokrzywdzonego za ramię. W tym przypadku mamy do czynienia ze stosowaniem przemocy, polegającej na naruszaniu nietykalności cielesnej pokrzywdzonego, która jeśli jest odpowiednio ukierunkowana i stanowi środek do objęcia przez sprawcę władztwa nad rzeczą, której zaboru zamierza dokonać, realizuje znamię użycia przemocy wobec osoby.

Natomiast doprowadzenie do stanu bezbronności to sytuacja, w której sprawca przez zachowanie niepolegające na zastosowaniu przemocy fizycznej lub psychicznej wpływa na pokrzywdzonego w taki sposób, że pozbawia go możliwości przeciwdziałania zaborowi rzeczy (vide: wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 28 listopada 2002 r., II AKa 420/02, KZS 2003, z. 4, poz. 60). Okazanie niebezpiecznego narzędzia może być uznane za doprowadzenie do stanu bezbronności, jeżeli wywołało to u pokrzywdzonego odczucie tak wielkiego zagrożenia, że zaniechał wszelkiego oporu, poddając się całkowicie woli sprawcy (zob. wyrok SA we Wrocławiu z dnia 05 kwietnia 2012 r., II AKa 80/12, LEX nr 1143444).

Przez zabór rzeczy rozumieć należy, identycznie jak w przypadku kradzieży, pozbawienie przez sprawcę osoby posiadającej rzecz władztwa nad tą rzeczą oraz objęcie jej we władanie przez sprawcę.

Warunkiem przypisania sprawcy przestępstwa rozboju jest udowodnienie, że jego zamiarem objęte było dążenie do zagarnięcia rzeczy (jej kradzieży) poprzez użycie przemocy wobec osoby lub groźby natychmiastowego jej użycia bądź doprowadzenie pokrzywdzonego do stanu nieprzytomności lub bezbronności (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 września 1979 r., I KR 235/79). Działanie sprawcy popełniającego rozboj składa się z dwóch części, z których pierwsza obejmuje zastosowanie środków prowadzących do dokonania zaboru, druga zaś zabór cudzej rzeczy ruchomej w celu przywłaszczenia. W świadomości sprawcy musi, więc znaleźć odzwierciedlenie fakt zmierzania do celu, jakim jest zabór rzeczy w celu przywłaszczenia, oraz fakt zmierzania do tego celu przy wykorzystaniu określonych sposobów. Oba te elementy muszą być objęte wolą sprawcy w postaci chęci uzyskania zarówno finalnego rezultatu w postaci zaboru rzeczy, jak i środków do niego prowadzących.

Ustalone okoliczności faktyczne, w ocenie Sądu, jednoznacznie wskazują, iż oskarżony działał w celu przywłaszczenia telefonu i portfela, tj. trwałego pozbawienia władztwa nad nimi przez pokrzywdzonego i do trwałego pozbawienia władztwa doszło. Zabór telefonu i portfela z zawartością legitymacji szkolnej, karty miejskiej (...), karty bankomatowej (...) nastąpił wbrew woli pokrzywdzonego J. L. (1), na jego szkodę. Ponadto, w świetle ustalonego stanu faktycznego, oskarżony swoim zachowaniem bezpośrednio zmierzał do dokonania czynu zabronionego tj. usiłował przywłaszczyć pieniądze ze sklepu spożywczego. Do zaboru pieniędzy nie doszło tylko, dlatego, że pokrzywdzona K. D. uciekła, a zaalarmowany jej krzykiem oskarżony również oddalił się z miejsca zdarzenia. Wobec powyższego jego działanie winno być zostać zakwalifikowane, jako usiłowanie rozboju tj. art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 280 § 2 k.k. Sprawca niewątpliwie zmierzał do celu planując zastosować konieczny do tego sposób działania i konieczne środki, a w tym zdecydował się na posiadanie przy sobie narzędzia w postaci noża.

Rozważając kwestie rodzaju i wysokości kary Sąd kierował się dyrektywami wymiaru kary, określonymi w art. 53 k.k., nadto Sąd miał nadto na względzie wszystkie okoliczności przemawiające zarówno na korzyść oskarżonego, jak i na jej niekorzyść. Do okoliczności obciążających zaliczyć należało przede wszystkim wskazany wyżej wysoki stopień społecznej szkodliwości przypisanych oskarżonemu czynów oraz działanie w warunkach multirecydywy. Ponadto, Sąd wziął pod uwagę wniosek oskarżonego o dobrowolne poddanie się odpowiedzialności i wymierzenie kary w uzgodnionym wymiarze.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd wymierzył oskarżonemu karę 5 (pięciu) lat pozbawienia wolności. Za orzeczeniem oskarżonej kary w takiej wysokości przemawiał przede wszystkim znaczny stopień społecznej szkodliwości czynów przypisanych oskarżonemu, jak również wysoki stopień jego zawinienia.

Sąd w przedmiotowej sprawie nie dopatrywał się żadnych okoliczności, które wyłączałyby możliwość przypisania oskarżonemu winy. Jest on osobą pełnoletnią, dojrzałą, poczytalną, nie działał pod wpływem błędu i – w ocenie Sądu - miał świadomość bezprawności swych czynów. Oceniając stopień winy oskarżonego, Sąd uznał, iż M. G. przypisanych mu czynów dopuścił się umyślnie, w zamiarze bezpośrednim. W ocenie Sądu zachowania oskarżonego nie usprawiedliwia, dlatego stopień winy jest bardzo duży. Stopień społecznej szkodliwości popełnionych przez oskarżonego czynów Sąd również uznał za bardzo wysoki, mając na uwadze rodzaj naruszonego przez niego dobra, postać zamiaru, motywację jak również okoliczności popełnienia czynów. Nie ulega wątpliwości, że zachowanie M. G. wzbudza silną społeczną dezaprobatę. Skierowane jest przeciwko jednemu z podstawowych dóbr chronionych prawem, jakim jest mienie, własność, a więc przeciwko dobru, które w gradacji dóbr chronionych prawem usytuowane jest tuż za ludzkim życiem i zdrowiem. Niewątpliwie na niekorzyść oskarżonego przemawia fakt, że był uprzednio wielokrotnie karany sądownie. W warunkach izolacji więziennej spędził dużą część swojego życia. Oskarżony, z faktu wcześniejszego osadzenia, nie wyciągnął żadnych konstruktywnych wniosków i zdecydował się dalej popełniać przestępstwa.

Jako okoliczność łagodzącą Sąd uznał fakt, że oskarżony przyznał się do popełnienia zarzucanych mu czynów oraz przeprosił pokrzywdzonych.

W zakresie podmiotowych przesłanek wymiaru kary należy zauważyć, że M. G. nie miał przeszkód w rozpoznaniu znaczenia swojego czynu, był w pełni zdolny do rozeznania, co do charakteru i istoty popełnianego przez siebie czynu. Tym bardziej działań oskarżonego nie usprawiedliwia stan nietrzeźwości. Oskarżony sam wprowadził się w stan nietrzeźwości, a wobec powyższego przewidywał lub mógł przewidzieć, że jego zachowanie nie będzie normalne. Ponadto, oskarżony w chwili czynów miał przy sobie nóż – narzędzie niebezpieczne, którym można zrobić krzywdę i zdecydował się nim posłużyć. Niewątpliwie motywem działania oskarżonego była chęć uzyskania zysku, jakiegoś zarobku.

Na wymiar orzeczonej kary miał również wpływ fakt, że oskarżony M. G. przypisanych mu czynów dopuścił się będąc uprzednio skazanym w warunkach określonych w art. 64 § 1 k.k. i w ciągu 5 lat po odbyciu całości - w okresie od 06 listopada 2013 r. do 04 kwietnia 2016 r. - kary pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego dla Łodzi - Śródmieścia w Łodzi z dnia 13 września 2013 r. w sprawie VI K 950/13 popełnił ponownie przestępstwo przeciwko mieniu popełnione z użyciem przemocy lub groźbą jej użycia. Oskarżony był poprzednio skazany za czyn przeciwko mieniu, obecnie ponownie popełnił przestępstwo rozboju, tym samym wypełnił warunki do przypisania mu w tej sprawie czynu w warunkach recydywy specjalnej wielokrotnej opisanej w art. 64 § 2 k.k.

Oskarżony wykazał wysoki stopień lekceważenia obowiązującego porządku prawnego, jego zachowanie świadczy o tym, że jest sprawcą nie przypadkowym.

Wymierzając oskarżonemu M. G. karę Sąd zastosował konstrukcję przewidzianą w art. 91 § 1 k.k. Oskarżony dopuścił się zarzucanych mu czynów w krótkich odstępach czasu z wykorzystaniem tej samej sposobności tj. w ramach ciągu przestępstw. Konstrukcja ta wymaga popełnienia przestępstw z wykorzystaniem tej samej sposobności, co oznacza tożsamość kwalifikacji prawnej wszystkich wchodzących w grę czynów. Taka sytuacja miała miejsce w niniejszej sprawie.

Sąd Okręgowy na podstawie art. 46 § 1 k.k. zobowiązał M. G.

do naprawienia w całości wyrządzonej przestępstwem – opisanym w punkcie I zarzutów - szkody poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonego J. L. (1) kwoty 807,50 złotych.

Na podstawie art. 44 § 2 k.k. Sąd orzekł przepadek dowodu rzeczowego w postaci noża, którym oskarżony posługiwał się w czasie zdarzenia z dnia 06 października 2016 r.

Sąd na podstawie art. 63 § 1 k.k. zaliczył oskarżonemu na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie od dnia 06 października 2016 r., godz. 21:45 (data zatrzymania) do dnia 28 marca 2017 r. (data wydania wyroku).

W punkcie V wyroku Sąd orzekł na podstawie obowiązujących przepisów o kosztach pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu M. G. przez obrońcę – adw. A. K. z urzędu.

Kwotę wynagrodzenia dla obrońcy ustalono na podstawie przepisów § 17 ust. 1 pkt 2 i § 17 ust. 2 pkt 5 w zw. z § 4 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 03 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. 2016, poz. 1714).

Na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. Sąd zwolnił oskarżonego M. G. od zapłaty kosztów postępowania wobec orzeczenia w stosunku do oskarżonego kary pozbawienia wolności oraz faktu, że nie posiada on środków majątkowych na ich uiszczenie.